

Príručka pre obce a mesta v oblasti ochrany ovzdušia

Obsah

1. Úvod - Kompetencie obce v oblasti ochrany ovzdušia.....	2
1.1. Prenesený výkon štátnej správy ochrany ovzdušia vo veciach malých zdrojov a vybraných osobitných činností	2
1.1.1. Výklad základných pojmov	3
1.1.2. Prípustná miera znečisťovania ovzdušia - § 21	4
1.1.3. Povoľovacie procesy stacionárnych zdrojov	5
1.1.4. Povolenie stacionárneho zdroja podľa § 27	6
1.1.5. Preskúmanie a aktualizácia povolenia zdroja	7
1.1.6. Správne poplatky pri povoľovaní malých zdrojov	8
1.1.7. Stručný prierez povoľovania malých zdrojov	9
1.1.8. Odborný posudok v veciach ochrany ovzdušia v konaniach obce	10
1.1.9. Štátny dozor v oblasti ochrany ovzdušia.....	10
1.1.10. Kontrola malých spaľovacích zariadení na tuhé palivo a kvapalné palivo - § 51	10
1.1.11. Správne delikty a sankcie	11
1.1.11.1. Priestupky - § 54	11
1.1.11.2. Pokuty za iné správne delikty - § 55	12
1.1.11.3. Obmedzenie a zastavenie prevádzky zdroja - § 53.....	13
2. Zákazy a povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov a prevádzkovateľov osobitných činností ..	13
2.1. Zákazy - § 32.....	13
2.2. Povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov - § 35	14
2.3. Požiadavky na malé zdroje.....	15
2.4. Povinnosti prevádzkovateľov vybraných osobitných činností - § 36	16
2.5. Požiadavky na vybrané osobitné činnosti	17
3. Požiadavky na zabezpečenie rozptylu emisií	17
3.1. Základné pojmy	17
3.2. Všeobecné požiadavky na zabezpečenie rozptylu	17
3.3. Najnižšia výška komína alebo výduchu	18
3.4. Poloha ústia komína alebo výduchu a ich prevýšenie nad strechu	18
4. Umiestňovanie zdrojov znečisťovania ovzdušia.....	18
5. Zápach a prašnosť	19

1. Úvod - Kompetencie obce v oblasti ochrany ovzdušia

Právomoc obce konať vo veciach ochrany ovzdušia je daná

- **zákonom SNR č. 369/1990 Z. z.** o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ako **originálna právomoc** je bližšie špecifikovaná v ustanovení § 4 ods. 3 písm. h) a § 4 ods. 3 písm. h) podľa ktorých obec pri výkone samosprávy utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, a zabezpečuje verejný poriadok v obci a
- **zákonom č. 146/2023 Z. z.** o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) vo veci
  1. riadenia kvality ovzdušia a
  2. preneseného výkonu štátnej správy ochrany ovzdušia vo veciach malých zdrojov a vybraných osobitných činností.

Účelom tejto príručky je vytvorenie prehľadu právnej úpravy týkajúcej sa najmä právomoci obcí vo veci preneseného výkonu štátnej správy malých zdrojov a vybraných osobitných činností podľa zákona. Otázky kompetencií obce v riadení kvality ovzdušia sú predmetom osobitnej príručky zameranej na riadenie kvality ovzdušia.

1.1. Prenesený výkon štátnej správy ochrany ovzdušia vo veciach malých zdrojov a vybraných osobitných činností

Podľa § 46 ods. 1 zákona obec pri prenesenom výkone štátnej správy ochrany ovzdušia vo veciach malých zdrojov a vybraných osobitných činností

- a) vydáva povolenia malého zdroja podľa § 27 ods. 1, preskúmava ich, a ak je to potrebné, zmení ich,
- b) vydáva súhlasy pre malé zdroje podľa § 26 ods. 1 písm. a) až c) a i),
- c) ukladá povinnosť vypracovať dokumenty podľa § 35 ods. 1 písm. h) a § 36 ods. 1 písm. e),
- d) vedie evidenciu údajov o malých zdrojoch vrátane malých spaľovacích zariadení a vybraných osobitných činnostiach a ich prevádzkovateľoch na svojom území v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h) a spravuje evidenciu kontrol malých spaľovacích zariadení na tuhé palivo a kvapalné palivo na základe podnetu podľa § 51 od 1. januára 2025,
- e) oznamuje príslušnému okresnému úradu a prevádzkovateľovi malého zdroja zistenie prekročenia prahovej kapacity ustanovenej pre malý zdroj,
- f) vykonáva štátny dozor podľa § 47 ods. 6 vo veciach dodržiavania povinností prevádzkovateľov malých zdrojov a prevádzkovateľov vykonávajúcich vybranú osobitnú činnosť a prešetruje podnety podľa § 47 ods. 7,
- g) spolupracuje s inšpekciou pri vykonávaní kontroly malých spaľovacích zariadení na tuhé palivo a kvapalné palivo podľa § 51 a odstupuje im podnety; upozorňuje prevádzkovateľa na porušenie povinnosti podľa § 35 ods. 1,
- h) kontroluje dodržiavanie zákazov podľa § 32,
- i) pri zistení porušenia povinností ustanovených týmto zákonom a všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu ovzdušia
  1. ukladá opatrenia na nápravu,
  2. ukladá pokuty,
  3. rozhoduje o priestupkoch,
  4. rozhoduje o obmedzení alebo zastavení prevádzky malého zdroja podľa § 53 ods. 4 alebo vykonávania osobitnej činnosti podľa § 53 ods. 5.

1.1.1. Výklad základných pojmov

Prevádzkovateľ - § 2 ods. 1 písm. p) zákona

- osoba, ktorá má právo prevádzkovať alebo riadiť stacionárny zdroj alebo jeho časť,
- ak táto osoba nie je známa, za prevádzkovateľa sa považuje vlastník zdroja, a
- ak ide o vlastníkov bytov a nebytových priestorov, v mene ktorých koná správca, tento sa považuje za prevádzkovateľa zdroja.

Povolenie - § 2 ods. 2 zákona

- povolenie podľa § 27 zákona a aj integrované povolenie podľa osobitného predpisu (zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia – zákon o IPKZ).

Povoľujúci orgán - § 2 ods. 3 zákona

- a) Slovenská inšpekcia životného prostredia – stacionárne zdroje, ktoré sú súčasťou prevádzky podliehajúcej integrovanému povoľovaniu podľa zákona o IPKZ,
- b) okresný úrad – veľké a stredné zdroje,
- c) obec – malé zdroje,
- d) Ministerstvo obrany Slovenskej republiky – malé zdroje na území vojenských obvodov.

Zdroje znečisťovania ovzdušia sa členia na

- stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a
- mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Stacionárny zdroj - § 2 ods. 1 písm. k) zákona

- je technologický celok, sklad palív, surovín alebo produktov, skládka odpadov, lom, plocha alebo stavba, objekt a činnosť, ktorý znečisťuje alebo môže znečisťovať ovzdušie,
- je vymedzený ako súhrn všetkých častí, súčastí a činností v rámci funkčného celku a priestorového celku.

Mobilný zdroj - § 2 ods. 1 písm. l) zákona

- zariadenie, ktoré na svoj pohyb alebo pohon vlastných strojných častí využíva spaľovací motor, na ktorý sa vzťahujú technické požiadavky z hľadiska emisií znečisťujúcich látok pre cestné motorové vozidlá alebo necestné pojazdné stroje.

Prenosný zdroj - § 2 ods. 1 písm. m) zákona

- špecifickým druhom stacionárneho zdroja,
- stacionárny zdroj, ktorý má účelový charakter a na jednom mieste sa prevádzkuje dočasne, najviac 36 mesiacov, alebo
- technická jednotka, ktorá je súčasťou mobilného zdroja, vnášajúca emisie znečisťujúcej látky do ovzdušia, ak vnáša do ovzdušia iné emisie než emisie zo spaľovacieho motora podľa § 2 ods. 1 písm. l) zákona.

Členenie stacionárnych zdrojov - § 20 ods. 1 zákona

Podľa miery vplyvu technologického procesu na ovzdušie alebo podľa rozsahu znečisťovania ovzdušia:

- veľké zdroje (VZ),
- stredné zdroje (SZ),
- malé zdroje (MZ),
- osobitné činnosti (OČ).

Stacionárne zdroje sa kategorizujú podľa prílohy č. 1 časť I. vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia (ďalej len „vyhláška č. 248/2023 Z. z.“). V tejto prílohe sú uvedené aj prahové kapacity pre veľké a stredné zdroje, pričom malé zdroje sú tie, ktoré majú prahovú kapacitu nižšiu ako stredné zdroje, pravidlá pre ich začleňovanie sú v prílohe č. 1 časť II. písm. A vyhlášky č. 248/2023 Z. z..

Osobitné činnosti (OČ) –podľa § 20 ods. 1 písm. d) zákona:

Sú činnosti, ktoré (zvyčajne) nie sú späté so stavebným objektom alebo technologickým celkom a nie sú súčasťou veľkého zdroja, stredného zdroja alebo malého zdroja, ale sú vykonávané samostatne, a prejavujú sa prašnosťou, zápachom, dymom alebo sa z nich môžu uvoľňovať emisie znečisťujúcich látok, pričom využitie technického vybavenia na vykonávanie predmetnej činnosti sa nevylučuje.

Poznámka: Pre VZ, SZ a MZ sa vyžaduje mať povolenie zdroja podľa § 27 zákona okrem prípadov uvedených § 27 ods. 2 a 4; pre osobitné činnosti sa takéto povolenie nevyžaduje. Napriek tomu prevádzkovatelia vybraných osobitných činností musia plniť povinnosti podľa § 36 zákona a požiadavky vykonávacieho predpisu.

Charakteristiky osobitnej činnosti – príloha č. 1 časť II. písm. B vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

1. Konštrukcia využívaného technického strojového zariadenia je prispôbená na častý presun z miesta na miesto,
2. Využívané technické strojové zariadenie nie je pevne spojené so zemou alebo stavbou tzn. nevyžaduje vydanie stavebného povolenia,
3. Predmetná osobitná činnosť sa vykonáva spravidla na mieste vzniku požiadavky alebo potreby, pričom ide najmä o činnosť zhodnocovania alebo zneškodňovania odpadov, stavebnú činnosť, aplikáciu a zapracovanie hnojív, alebo ide o činnosti vykonávané pre vlastnú spotrebu v domácnosti (bez ohľadu či je spätá so stavebným objektom) napr. úprava potravinárskych výrobkov, chov hospodárskych zvierat, nanášanie náterov,
4. Vykonávanie osobitnej činnosti je limitované obmedzeným časovým obdobím najviac 6 mesiacov, okrem stavebnej činnosti a činností vykonávaných pre vlastnú spotrebu v domácnosti.
  - Ak sa osobitná činnosť na jednom mieste vykonáva dlhšie, zaraďuje sa ako malý zdroj;
  - ak ide o vykonávanie vybranej osobitnej činnosti drvenia stavebných odpadov, odpadov z demoliácií a materiálov používaných v stavebníctve vrátane drvenia kameniva, nerastov a hornín s projektovaným výkonom 100 t/h a väčším, zaraďuje sa ako stredný zdroj podľa prílohy č. 1 časti I. vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Zoznam vybraných osobitných činností – príloha č. 1 časť III. vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

1. Stavebná činnosť,
2. Drvenie stavebných odpadov, odpadov z demoliácií a materiálov používaných v stavebníctve vrátane drvenia kameniva, nerastov a hornín,
3. Štiepkovanie dreva a biomasy,
4. Aplikácia a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu do pôdy.

1.1.2. Prípustná miera znečisťovania ovzdušia - § 21

- reguluje vnášanie antropogénnych emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia zo stacionárneho zdroja priamo alebo nepriamo a určujú ju:
  - a) emisné limity,
  - b) technické požiadavky,

- c) podmienky prevádzkovania,
- d) emisné kvóty a
- e) emisné stropy.

Pre MZ je potrebné uplatňovať technické požiadavky, podmienky prevádzkovania. Emisný limit pre malé spaľovacie zariadenia spaľujúce tuhé alebo kvapalné palivo, je vyjadrený ako tmavosť dymu, ktorý slúži na identifikáciu, či je dobre nastavený spaľovací proces – pravidelne sa nepreukazuje.

Emisné limity sa uplatňujú pre VZ a SZ. Prevádzkovatelia VZ a SZ majú povinnosť dodržiavať a preukazovať plnenie emisných limitov. Dodržiavanie emisných limitov sa preukazuje buď kontinuálnym meraním, oprávneným diskontinuálnym meraním (periodickým alebo jednorazovým) alebo technickým výpočtom.

1.1.3. Povoľovacie procesy stacionárnych zdrojov

Zákon odlišuje od seba 2 povoľovacie procesy týkajúce sa stacionárnych zdrojov:

- **povolenie stavby zdroja** – podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (od 1. 4. 2024 – podľa zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe); v stavebnom konaní je orgán ochrany ovzdušia dotknutým orgánom a vydáva súhlasy podľa § 26 ods. 1 písm. a) až c) – ako záväzné stanoviská v stavebnom konaní,
- **povolenia stacionárneho zdroja podľa § 27 zákona (ďalej len „povolenie zdroja“)**; v tomto konaní je orgán ochrany ovzdušia **povoľujúcim orgánom**; tzn. pre malé zdroje je povoľujúcim orgánom obec.

Obec ako orgán ochrany ovzdušia podľa § 46 ods. 2 písm. a) a b) zákona koná nasledovne:

1. pre malé spaľovacie zariadenia s MTP < 0,1 MW, ak ide o samostatný zdroj určený na vykurovanie domácností (rodinné domy, chaty a pod.)

tzn. pre fyzické osoby – nepodnikateľov (FO-N):

- **v rámci povoľovania stavby malého spaľovacieho zariadenia** (malý zdroj) vydáva **súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. a) a c) zákona** (napr. krb, kotol na tuhé palivo, kotol na plynové palivo), vydaný formou záväzného stanoviska (§ 26 ods. 11 zákona) pre príslušný stavebný úrad.
Poznámka: Reálne sa vydáva súhlas k povoleniu stavby malého zdroja (§ 26 ods. 1 písm. a) zákona) a súhlas na trvalé užívanie malého zdroja (§ 26 ods. 1 písm. c) zákona). Skúšobná prevádzka v tomto prípade prakticky vôbec nie je potrebná (§ 26 ods. 1 písm. b) zákona).

- **v rámci zmeny malého spaľovacieho zariadenia** spojenej so stavebnou úpravou **vyžadujúcou stavebné povolenie** - zásah do štruktúry objektu určeného na bývanie a podobne (napr. úprava komínového telesa), obec vydáva **súhlas** podľa predchádzajúceho odseku.

Poznámka: **Ak ide o zmenu alebo uvedenie do užívania** malého spaľovacieho zariadenia s MTP do 0,1 MW určeného na vykurovanie domácnosti, **ktoré nepodlieha stavebnému konaniu**, podľa § 26 ods. 9 zákona sa **súhlas** (§ 26 ods. 1 písm. a) a c) zákona) **nevydáva**; **zmena** malého spaľovacieho zariadenia **sa oznamuje príslušnej obci ako orgánu ochrany ovzdušia**. V takýchto prípadoch sa prakticky môže jednať o výmenu vykurovacieho zariadenia kus za kus (napr. starý kotol na tuhé palivo za nový) bez zásahu alebo úprav do komínového telesa alebo iných štruktúr objektu určeného na bývanie.

- **povolenie zdroja** sa pre malý zdroj používaný na vykurovanie domácnosti s MPT < 0,1 MW **nevydáva**.

2. pre všetky malé zdroje okrem spaľovacích zariadení používaných pre vykurovanie domácnosti s MPT < 0, 1 MW

tzn. pre právnické osoby (PO) a fyzické osoby – podnikateľov (FO-P):

- v rámci povoľovania stavby malého zdroja vydáva súhlasy podľa § 26 ods. 1 písm. a), b), c) a i) zákona formou záväzného stanoviska (§ 26 ods. 11 zákona) pre príslušný stavebný úrad.
Poznámka: Obec vydáva súhlas k povoleniu stavby malého zdroja (§ 26 ods. 1 písm. a) zákona) a súhlas na trvalé užívanie malého zdroja (§ 26 ods. 1 písm. c) zákona), a ak je potrebná skúšobná prevádzka, tak aj súhlas na povolenie skúšobnej prevádzky (§ 26 ods. 1 písm. b) zákona). Povolenie do skúšobnej prevádzky pri malých zdrojoch má praktický význam iba pri technologických zariadeniach (napr. vo výrobe a podobne), kde dochádza k preskúšaniam zariadení a ustáleného chodu stacionárneho zdroja ako celku.
- **povolenie zdroja sa vydáva pre novobudovaný malý zdroj, alebo ak ide o podstatnú zmenu na zdroji,**

Ak vybudovanie malého zdroja nepodlieha stavebnému konaniu, tak obec pre malé zdroje okrem spaľovacích zariadení **určených pre vykurovanie domácnosti** s MTP < 0,1 MW vydá,

- povolenie zdroja podľa § 27 zákona,
- súhlas na povolenie skúšobnej prevádzky (§ 26 ods. 1 písm. b) zákona), ak je takýto súhlas potrebný (zvyčajne pre technologické zariadenia),
- súhlas na trvalé užívanie (§ 26 ods. 1 písm. c) zákona).

Poznámka: Pri povoľovaní malého zdroja, ktorý nepodlieha stavebnému konaniu sa súhlas na vydanie povolenia (§ 26 ods. 1 písm. a) zákona) nevydáva, nakoľko samotná stavba sa nepovoľuje stavebným úradom. Avšak už pred pre vydaním povolenia zdroja podľa § 27 zákona je potrebné, aby prevádzkovateľ, ako jeden z podkladov pre vydanie povolenia zdroja predložil stanovisko príslušného stavebného úradu o tom, že daná stavba nepodlieha stavebnému konaniu, nakoľko orgány ochrany ovzdušia nemajú kompetenciu rozhodovať o tom, či daná stavba podlieha alebo nepodlieha stavebnému konaniu podľa stavebného zákona resp. podľa zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe.

1.1.4. Povolenie stacionárneho zdroja podľa § 27

Povolenie zdroja podľa § 27 je rozhodnutím, ktorým sa určujú požiadavky z hľadiska ochrany ovzdušia prevádzku stacionárneho zdroja.

Obec podľa § 46 ods. 2 písm. a) zákona **vydáva povolenia zdroja** (podľa § 27 ods. 1 zákona), **preskúmava ich, a ak je to potrebné, mení ich pre všetky malé zdroje, okrem prípadov podľa § 27 ods. 2 písm. b) a c) zákona:**

- b) malý zdroj, ktorý je spaľovacím zariadením s MTP do 0, 1 MW, ak ide o samostatný zdroj určený na vykurovanie domácnosti, (tzn. pre FO-N)
- c) malý zdroj uvedený do užívania do 30. júna 2023, alebo malý zdroj pre ktorý bol vydaný súhlas na povolenie zdroja podľa doterajšieho zákona do 30. júna 2023 a ktorý bude uvedený do užívania do 30. júna 2024, pokiaľ nedôjde k podstatnej zmene na zdroji.
Poznámka: Pre malé zdroje uvedené v písmene b) sa povolenie zdroja podľa § 27 zákona nevydáva, z dôvodu zníženia administratívneho zaťaženia pri povoľovaní malých zdrojov určených na vykurovanie domácností.

Pre VZ, SZ a MZ sa vyžaduje mať od príslušného orgánu ochrany ovzdušia povolenie zdroja podľa § 27 zákona okrem prípadov uvedených § 27 ods. 2 a 4 zákona.

Povolenie **malého zdroja** podľa § 27 ods. 7 zákona obsahuje **v primeranom rozsahu** údaje podľa § 27 ods. 5 písm. a) až g), k), n) a o) zákona:

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa; ak ide o fyzickú osobu, identifikačnými údajmi sa rozumejú meno, priezvisko, rok narodenia a adresa trvalého pobytu,
- b) rozhodujúce údaje o stacionárnom zdroji, jeho zariadeniach a projektovaných kapacitách,
- c) vymedzenie, začlenenie a kategória stacionárneho zdroja,
- d) vymedzenie a začlenenie zariadení stacionárneho zdroja,
- e) používané palivá a suroviny, ktoré môžu mať vplyv na emisie,
- f) zoznam emitovaných znečisťujúcich látok, na ktoré sa uplatňujú emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania, zisťovanie množstva alebo požiadavky na monitorovanie emisií,
- g) technické požiadavky a podmienky prevádzkovania,
- k) požiadavky zabezpečenia rozptylu emisií,
- n) ďalšie opatrenia na predchádzanie a zníženie nepriaznivých vplyvov vrátane kompenzačných opatrení, ak ich povoľujúci orgán uloží,
- o) informácie o súlade rozhodnutia s podmienkami uvedenými v právoplatnom rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní alebo v záverečnom stanovisku a informáciu o účasti verejnosti pri povolení zdroja podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak sa na povoľovaný zdroj takéto rozhodnutia vzťahujú.

Súčasťou povolenia pre malý zdroj môže byť aj súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. i) zákona na schválenie plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti.

1.1.5. Preskúmanie a aktualizácia povolenia zdroja

Podľa § 27 ods. 12 zákona, obec povolenie zdroja,:

- preskúma, či technické požiadavky a podmienky prevádzkovania určené v povolení, **sú v súlade s platnou právnou úpravou**, na základe kontrolnej činnosti alebo, ak po vydaní povolenia došlo **k zmene právnych predpisov**,
- preskúma, ak zdroj spôsobuje **nadmerné znečistenie** v danej lokalite alebo **obťažuje zápachom**,
- môže preskúmať, ak po jeho vydaní došlo k **zmene najlepšej dostupnej techniky**.

Podľa § 27 ods. 13 zákona obec **zmení** povolenie zdroja

- ak ide o **zmenu používaných palív a surovín, o zmenu na existujúcich** technologických zariadeniach stacionárneho zdroja alebo doplnenie nových technologických zariadení k existujúcemu stacionárnemu zdroju alebo o zmenu ich využívania,
- na základe **záverov preskúmania povolenia** podľa § 27 ods. 12 a 15 písm. a) zákona,
- ak ide o **opatrenia** týkajúce sa daného stacionárneho zdroja **uložené v PZKO, smogovým regulačným plánom, všeobecne záväzným nariadením obce alebo podľa § 8 ods. 2 zákona**; v takom prípade povolenie zdroja aktualizuje povoľujúci orgán v konaní z vlastného podnetu do 6 mesiacov od ich vydania.

Ak stacionárny zdroj **nebol prevádzkovaný 4 a viac po sebe nasledujúcich rokov**, jeho opätovné uvedenie do prevádzky riešia ustanovenia v § 27 ods. 15 až 17 zákona:

1. V takom prípade je prevádzkovateľ povinný:
  - a) **požiadať o preskúmanie podmienok povolenia** zdroja; ak ide o stacionárny zdroj, ktorý nemá vydané povolenie podľa § 27 ods. 4 zákona, **požiada o povolenie zdroja**,
  - b) **priložiť územnoplánovaciú informáciu** miestne príslušného orgánu územného plánovania, ktorou overuje dodržanie zastavovacích podmienok určených plánom zóny alebo súlad s priestorovým usporiadaním územia a funkčným využitím územia, ktoré je určené v územnom pláne obce; územnoplánovacia informácia nie je potrebná, ak ide o spaľovacie zariadenie s MTP do 1 MW.

Poznámka:

  - Požiadať o povolenie zdroja podľa § 27 ods. 15 písm. a) zákona sa pri opätovnom uvedení do prevádzky vzťahuje na prevádzkovateľov malých zdrojov podľa § 27 ods. 2 písm. c) zákona tzn. malé zdroje, ktoré boli povolené ešte podľa predchádzajúcej právnej úpravy.
  - Nevzťahuje sa na prevádzkovateľov malých spaľovacích zariadení podľa § 27 ods. 2 písm. b) zákona t. j. spaľovacích zariadení s MTP < 0,1 MW, ak ide o samostatný zdroj určený na vykurovanie domácností.
  - Pre malé zdroje, ktoré vzhľadom na svoj MTP (do 0,3 MW) tvoria spaľovacie zariadenia, nebude potrebné predložiť pri opätovnom uvedení do prevádzky územnoplánovaciú informáciu.
2. V iných prípadoch ako podľa § 27 ods. 2 písm. b) a c) zákona: Ak povoľujúci orgán na základe preskúmania podľa § 27 ods. 15 písm. a) zákona dôjde k záveru, že
  - nie je potrebné upraviť podmienky povolenia, vydá **rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia** zdroja,
  - je potrebné upraviť alebo **určiť nové podmienky** na prevádzkovanie zdroja, **začne konanie vo veci aktualizácie povolenia zdroja** podľa § 27 od. 13 písm. b) zákona a vo výzve stanoví lehotu na predloženie potrebných podkladov.
3. Ak prevádzkovateľ nepredloží žiadosť podľa § 27 ods. 15 písm. a) zákona a územnoplánovaciú informáciu podľa § 27 ods. 15 písm. b) zákona, povolenie na prevádzku zdroja zaniká.

1.1.6. Správne poplatky pri povoľovaní malých zdrojov

Obec podľa zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisoch podľa sadzobníka správnych poplatkov uvedeného v časti X. Životné prostredie v položke 170 písm. a) a e) vyrúbi poplatok za konanie vydania povolenia pre novobudovaný malý stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia a povolenia zmeny a zmeny využívania malého stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia. Poplatok sa vyrubuje prevádzkovateľovi malého stacionárneho zdroja t.j. právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi.

a) Konanie o vydanie povolenia pre novobudovaný stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov ^{39bb)}	30 eur
d) Konanie o vydanie povolenia na zmenu podmienok povolenia zdroja, ak ide o zmenu používaných palív a surovín, technologických zariadení alebo zmenu ich využívania ^{39bf)}	15 eur

1.1.7. Stručný prierez povolovania malých zdrojov

1. Obec vydá **súhlas** podľa § 26 ods. 1 písm. a) zákona **pre vydanie rozhodnutia o povolení stavby** malého zdroja príslušným stavebným úradom.
2. Pred alebo počas realizácie stavby obec vydá **povolenie stacionárneho zdroja** podľa § 27 ods. 1 zákona na základe žiadosti prevádzkovateľa, ktorú spracuje podľa 4. **bodu prílohy č. 6**, zákona, kde sú uvedené náležitosti žiadosti pre malý zdroj.
3. V prípade potreby, ak to situácia z hľadiska preskúšania a overenia prevádzkovania stacionárneho zdroja a jeho technologických zariadení vyžaduje, obec **môže** po dohode s príslušným stavebným úradom **povolit'** na obdobie najviac 12 mesiacov **skúšobnú prevádzku** malého zdroja podľa § 26 ods. 1 písm. b) zákona v súlade s ustanoveniami v **§ 30** zákona. Technologickými zariadeniami sú myslené predovšetkým zariadenia rôzneho charakteru, používané vo výrobe, pri úprave alebo spracovaní výrobkov, materiálov alebo surovín, ktoré svojou činnosťou riadeným spôsobom vnášajú do okolitého prostredia emisie znečisťujúcich látok. Samotná skúšobná prevádzka nie je takmer vôbec potrebná pri uvádzaní malých spaľovacích zariadení určených na vykurovanie objektov alebo u typizovaných zariadení s garantovanými a certifikovanými výstupnými hodnotami emisných veličín a parametrov. Preskúšanie a uvedenie zariadenia do prevádzky sa v takom prípade vykoná počas revíznych skúšok a garančných skúšok zariadenia v rámci skúšky typizovaného zariadenia.
4. Po realizácii stavby (a skúšobnej prevádzke, ak bola povolená) obec vydá **súhlas na trvalé užívanie** malého zdroja podľa § 26 ods. 1 písm. c) zákona **pre vydanie kolaudačného konania** príslušným stavebným úradom.

Súhlas na trvalé užívanie a súhlas na užívanie po vykonaných zmenách (ak bolo vydané povolenie podľa § 27 ods. 13 písm. a) zákona a realizované zmeny na malom zdroji) **musí** obsahovať zhodnotenie a skonštatovanie splnenia požiadaviek a podmienok

- určených v povolení zdroja podľa § 27 zákona, resp. podľa § 27 ods. 13 písm. a) zákona v prípade zmeny,
  - zhodnotenie skúšobnej prevádzky a určených preskúšaní a overení prevádzkovania stacionárneho zdroja podľa § 30 ods. 4 zákona, ak bola skúšobná prevádzka povolená.
5. Na malé zdroje sa **pri výstavbe a podstatnej zmene** zdroja uplatňujú požiadavky podľa **§ 29** zákona v rozsahu:
    - **požiadavky na zabezpečenie rozptylu**: výška komína alebo výduchu, prevýšenie nad strechu, korekcia na okolitú zástavbu (príloha č. 9 vyhlášky č. 248/2023 Z. z.),
    - **ak ide o malé spaľovacie zariadenie** – pri povoloванні nových malých spaľovacích zariadení sa uplatňujú **požiadavky na ekodizajn** zariadenia (§ 29 ods. 7 zákona) podľa Nariadenia Európskej Komisie (EÚ) 2015/1185 z 24. apríla 2015, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn lokálnych ohrievačov priestoru na tuhé palivo v platnom znení a Nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1189 z 28. apríla 2015, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn kotlov na tuhé palivo v platnom znení,
    - primerané **všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky** prevádzkovania a požiadavky podľa § 7 ods. 1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. (príloha č. 3 vyhlášky č. 248/2023 Z.z.),
    - primerané **špecifické technické požiadavky a podmienky prevádzkovania** malých zdrojov podľa § 7 ods. 2 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. (uvedené v bode 2.3 tejto príručky),
    - **tmavosť dymu** pri spaľovaní tuhých palív a kvapalných palív (príloha č. 4 časť VI vyhlášky č. 248/2023 Z. z.) tmavosť dymu je vecou správneho spôsobu kúrenia, preto prevádzkovateľ má zabezpečiť správny spôsob kúrenia; zvyčajne sa nekontroluje, ale prekročenie tmavosti dymu je dôvod na podnet,

- požiadavky BAT,
- orgán ochrany ovzdušia môže určiť aj ďalšie individuálne technické požiadavky alebo **individuálne podmienky prevádzkovania**.

6. **Na prevádzku** malého spaľovacieho zariadenia **sa uplatňujú požiadavky** podľa prílohy č. 4 časť VI vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

1.1.8. Odborný posudok v veciach ochrany ovzdušia v konaniach obce

Obec môže v konaní o vydanie súhlasu podľa § 26 zákona alebo povolenie zdroja podľa § 27 žiadať aj o predloženie **odborného posudku**, v súlade s § 26 ods. 3 a § 27 ods. 9 zákona. Pri malých zdrojoch pôjde najmä o emisno-technologické posúdenie stacionárneho zdroja. Vo výzve na predloženie odborného posudku treba konkretizovať, aké konkrétne otázky a požiadavky na stacionárny zdroj žiada obec posúdiť.

Poznámka: odborný posudok sa vypracováva a predkladá vtedy, keď obec vyzve žiadateľa o predloženie posudku.

Odborný posudok môže vyhotoviť oprávnený posudzovateľ s odbornou spôsobilosťou podľa § 56 ods. 1 písm. a) zákona alebo osoba podľa § 57 ods. 4 zákona.

Zoznam oprávnených posudzovateľov, ktorí sú držiteľmi osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa jednotlivých odborov je zverejnený na webovom sídle ministerstva:

<https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/registre-zoznamy/>

1.1.9. Štátny dozor v oblasti ochrany ovzdušia

Výkon štátnej správy v oblasti dozoru v ochrane ovzdušia na účely zákona obec vykonáva podľa § 47 ods. 6 zákona. Samotná obec pri výkone štátneho dozoru dozerá ako právnické osoby, fyzické osoby - podnikatelia alebo fyzické osoby - nepodnikatelia, ktoré prevádzkujú malé zdroje (vrátane malých spaľovacích zariadení) alebo vykonávajú vybrané osobitné činnosti, plnia požiadavky a zákazy podľa tohto zákona a požiadavky na ochranu ovzdušia určené v rozhodnutiach, povoleniach a súhlasoch. Obec podľa § 47 ods. 7 zákona prešetruje aj podozrenia a podnety poukazujúce na porušenie zákona a na tento účel si obstaráva podklady a dôkazy na objasnenie skutkového stavu a zisťuje zodpovednosť za porušenie povinností a zákazov podľa zákona. Pri samotnom výkone štátneho dozoru obec primerane postupuje v súlade s ustanoveniami § 48 až § 50 zákona.

1.1.10. Kontrola malých spaľovacích zariadení na tuhé palivo a kvapalné palivo - § 51

Malé spaľovacie zariadenia na tuhé palivo a kvapalné palivo ako krb, kotol, piecka a pod. (ďalej len „malé spaľovacie zariadenia“) sú vo všeobecnosti využívané predovšetkým na vykurovanie objektov určených na bývanie (rodinné domy, chaty a pod.) a sú prevádzkované najmä fyzickými osobami - nepodnikateľmi v rámci zabezpečenia svojho tepelného štandardu na bývanie. Avšak takéto malé spaľovacie zariadenia sú častokrát aj súčasťou veľkých, stredných ale aj malých zdrojov.

Ak existuje dôvodné podozrenie, že malé spaľovacie zariadenie je prevádzkované v rozpore so zákazom (§ 32 zákona) alebo povinnosťami (§ 35 ods. 1 zákona), podnet občanom je podávaný na miestne príslušnú obec a kontrolu na mieste vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia“) alebo ňou poverená osoba. Ak je zjavné, že dochádza k porušovaniu zákazu a povinností, obec môže konať aj z vlastného podnetu.

Pri prvom podnete obec **písomne upozorní** prevádzkovateľa malého spaľovacieho zariadenia **do 5 pracovných dní**

- na podozrenie z porušovania zákazu podľa § 32 zákona alebo povinností podľa § 35 ods. 1 písm. a) až g) zákona a
- o budúcom vykonaní kontroly na mieste inšpekciou pri opakovanom podnete.

Obec v rámci upozornenia zabezpečí cielenú informovanosť fyzickej osoby o škodlivosti nežiaducich emisií na zdravie a životné prostredie.

Pri opakovanom podnete obec požiada o výkon kontroly malého spaľovacieho zariadenia na mieste inšpekciu v čo najskoršom čase a upozorní na to prevádzkovateľa. Inšpekcia môže na výkon kontroly malého spaľovacieho zariadenia poveriť osobu s odbornou spôsobilosťou podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona.

Kontrola inšpekciou na základe opakovaného podnetu zahŕňa kontrolu prevádzkovania malého spaľovacieho zariadenia, požiadaviek na tuhé a kvapalné palivo ustanovených pre malé spaľovacie zariadenia a môže byť vykonaný odber vzoriek popola a ster zo spalinových ciest. Kontrole na mieste môže predchádzať zistenie aktuálneho stavu za použitia bezpilotných prostriedkov, na ktorých môžu byť umiestnené zariadenia na odber vzoriek alebo meranie spalín vypúšťaných z komína v súlade s osobitným predpisom. Inšpekcia a poverená osoba majú právo vstúpiť do obydlija na účely výkonu kontroly a pri vstupe do obydlija sa preukážu preukazom alebo poverením. Osoba vykonávajúca kontrolu môže požiadať o súčinnosť Policajný zbor alebo obecnú políciu. Prevádzkovateľ zdroja je povinný inšpekciu a poverenej osobe na výkon kontroly umožniť prístup ku spaľovaciemu zariadeniu, jeho príslušenstvu, komínu, používaným palivám a umožniť odber vzoriek popola a ster zo spalinových ciest.

Ak prevádzkovateľ malého spaľovacieho zariadenia na tuhé palivo a kvapalné palivo nie je známy, za prevádzkovateľa sa považuje vlastník objektu.

1.1.11. Správne delikty a sankcie

Desiata časť zákona v § 52 až § 55 rieši priestupky, iné správne delikty a sankcie. Všeobecne sa správne delikty členia na priestupky fyzických osôb a iné správne delikty. Ak obec zistí porušenie povinností alebo zákazov ustanovených zákonom, začne konanie o uložení pokuty a opatrenia na nápravu, ktoré ukladá na základe zistení z vlastnej kontrolnej činnosti alebo z vlastnej evidencie. V osobitných prípadoch obec rozhoduje o zastavení alebo obmedzení prevádzky zdroja.

Pokuty za priestupok a iný správny delikt uložené obcou podľa zákona sú príjmom obce.

1.1.11.1. Priestupky - § 54

Priestupky fyzických osôb sú ustanovené v § 54 zákona a dopustí sa ich ten (občan - fyzická osoba - nepodnikateľ), kto poruší zákaz ustanovený v § 32 zákona a povinnosti podľa § 35 ods. 1 písm. a) až g) zákona. Rieši ich obec alebo inšpekcia v priestupkovom konaní podľa zákona SNR č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Pokutu za priestupok do 1 000 eur možno uložiť v blokovom konaní.

1.1.11.2. Pokuty za iné správne delikty - § 55

Obec ukladá pokuty podľa

- § 55 ods. 6 zákona prevádzkovateľovi malého zdroja, právnickej osobe a fyzickej osobe-podnikateľovi vykonávajúcej vybranú osobitnú činnosť pri porušení povinností, ak ide o aplikáciu a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu,
- § 55 ods. 7 zákona prevádzkovateľovi malého zdroja za porušenie zákazov a povinností v súvislosti s prevádzkovaním malých zdrojov,
- § 55 ods. 8 zákona právnickej osobe a fyzickej osobe-podnikateľovi vykonávajúcej vybranú osobitnú činnosť za porušenie zákazov a povinností v súvislosti s vykonávaním vybranej osobitnej činnosti.

Správne delikty, za ktoré môže byť obec sankcionovaná:

Obci uloží pokutu podľa

- § 55 ods. 11 zákona inšpekcia alebo okresný úrad v sídle kraja ako osobe zodpovednej za plnenie opatrení, v prípade neodôvodneného plnenia opatrení uložených programom na zlepšenie kvality ovzdušia, regionálnym programom, miestnym programom alebo smogovým regulačným plánom v uloženom termíne, za porušenie ustanovení v § 33 ods. 2 a 3 zákona.

Obci môže byť uložená pokuta podľa

- § 55 ods. 12 zákona okresným úradom v sídle kraja v súvislosti
  - s povinnosťou poskytnúť bezodplatné užívanie pozemku zodpovedajúceho ustanoveným kritériám na umiestnenie monitorovacej stanice a poskytnutím súčinnosti pri jej zriadení podľa § 5 ods. 7 zákona a
  - s povinnosťou informovať verejnosť o smogovej situácii podľa § 12 ods. 9 zákona.

Pri ukladaní pokút a opatrení na nápravu sa uplatňujú osobitné ustanovenia podľa

- § 55 ods. 13 zákona, ak v lehote do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opätovnému porušeniu povinnosti, za ktoré bola pokuta uložená, alebo neboli splnené opatrenia na nápravu v určenej lehote, konajúci orgán uloží pokutu až do dvojnásobku hornej hranice pokút za príslušný správny delikt,
- § 55 ods. 14 zákona, podľa ktorého obec môže začať konanie o uložení pokuty do dvoch rokov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedela, najneskôr do piatich rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo; ak je porušenie zistené dozorom na mieste, za deň, keď sa o porušení dozvedeli, sa považuje deň vypracovania protokolu,
- § 55 ods. 15 zákona, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výške pokuty prihliada na závažnosť a rozsah porušenia povinností, napríklad druh a množstvo vnášanej znečisťujúcej látky do ovzdušia, čas trvania protiprávneho stavu a okolnosti, ktoré viedli k tomuto porušeniu.

Pokutu možno uložiť:

- v blokovom konaní,
- rozkazom,
- v správnom konaní - rozhodnutím.

Podľa § 55 ods. 16 zákon, v spojení s § 55 ods. 17 až 19 zákona, správny delikt môže obec prejednať aj v rozkaznom konaní a uložiť trovy konania spojené s prerokovaním správneho deliktu. V oblasti aplikácie rozkazného konania bude ministerstvom vydané usmernenie.

Uložená pokuta podľa § 55 ods. 17 zákona sa považuje za uhradenú, ak do 15 dní odo dňa doručenia

- a) **rozkazu** budú na bankový účet uvedený v rozkaze pripísané **dve tretiny sumy uloženej pokuty**
- b) **rozhodnutia o uložení pokuty** budú na bankový účet uvedený v rozhodnutí pripísané aspoň **štyri pätiny z uloženej pokuty**.

1.1.11.3. Obmedzenie a zastavenie prevádzky zdroja - § 53

Obec v osobitných prípadoch podľa § 53 zákona rozhoduje o obmedzení prevádzky alebo zastavení prevádzky malého zdroja. V tomto prípade rozhoduje na základe vlastného podnetu alebo podnetu iného orgánu ochrany ovzdušia.

Obec podľa § 53 ods. 4 zákona môže nariadiť obmedzenie alebo zastavenie

- a) prevádzky malého zdroja, ak prevádzkovateľ prevádzkuje zdroj bez súhlasu na užívanie podľa § 26 ods. 1 písm. b) alebo c) zákona,
- b) vybranej osobitnej činnosti, ak prevádzkovateľ vykonávajúci takúto činnosť porušuje ustanovené povinnosti.

Ustanovenia písmen a) a b) sa nevzťahujú na malé spaľovacie zariadenia umiestnené v obydlí určenom na trvalé alebo prechodné bývanie.

Obec podľa § 53 ods. 5 zákona môže nariadiť obmedzenie alebo zastavenie

- a) prevádzky malého zdroja, ak prevádzkovateľ porušuje všeobecne záväzné nariadenie obce vydané podľa § 10 ods. 4 zákona,
- b) vybranej osobitnej činnosti, ak prevádzkovateľ vykonávajúci takúto činnosť porušuje ustanovené všeobecne záväzné nariadenie obce podľa § 10 ods. 4 zákona.

2. Zákazy a povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov a prevádzkovateľov osobitných činností

2.1. Zákazy - § 32

- a) **spaľovať odpad v iných zariadeniach ako spaľovne odpadov** alebo zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov,
- b) **spaľovať tuhé druhotné palivo**, okrem paliva z odpadového dreva, ktoré zodpovedá požiadavkám podľa vyhlášky MŽP SR č. 251/2023 o kvalite palív (ďalej len „vyhláška č. 251/2023 Z. z.“), (účinnosť ustanovenia od 1. januára 2024),
- c) **spaľovať v kotloch s MTP do 0,3 MW** hnedé uhlie energetické, lignit, uhoľné kaly, preplástky a druhotné palivá,
- d) **spaľovať na otvorenom ohnisku iné materiály** ako čistý rastlinný materiál,
- e) **prevádzkovať zdroj bez povolenia** (tzn. povolenia podľa § 27 zákona) okrem ustanovení uvedených v § 27 ods. 2 zákona.

Poznámka: Ustanovenie § 32 písm. b) zákona sa týka VZ a SZ, nakoľko MZ tzn. spaľovacie zariadenia do 0,3 MW majú zákaz spaľovať druhotné palivá podľa § 32 písm. c) zákona. V súvislosti s § 32 písm. a) a d) zákona je zákaz spaľovať komunálny odpad na voľnom priestranstve a vo vykurovacích zariadeniach v domácnostiach ustanovený aj v § 13 písm. h) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Ak fyzická osoba - nepodnikateľ porušuje tento zákaz, koná v rozpore a dopúšťa sa priestupku, ktorý je v kompetencii obce. V prípade právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, je kompetentný príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva.

Zákaz podľa § 32 písm. e) zákona sa **nevzťahuje** na malý zdroj

- ktorý je spaľovacím zariadením, s MTP do 0,1 MW, ak ide o samostatný zdroj určený na vykurovanie domácností (§ 27 ods. 2 písm. b) zákona),
- uvedený do užívania do 30. júna 2023 alebo malý zdroj, pre ktorý bol vydaný súhlas na povolenie zdroja podľa doterajšieho zákona do 30. júna 2023 a ktorý bol uvedený do užívania do 30. júna 2024, pokiaľ nedôjde k podstatnej zmene na zdroji (§ 27 ods. 2 písm. c) zákona), keďže pre malé

zdroje povolené pred 1. júlom 2023 resp. uvedené do užívania do 1. júla 2024, nebudú vydávané povolenia zdroja podľa § 27 zákona.

Zákaz podľa § 32 písm. e) zákona sa **vzťahuje** na malý zdroj podľa § 27 ods. 2 písm. c) zákona v prípade, ak sa do uvedených termínov:

- vykonaná podstatná zmena na danom malom zdroji, alebo
- ak pôjde o opätovné uvedenie malého zdroja do prevádzky potom, čo nebol prevádzkovaný 4 a viac po sebe nasledujúcich rokov.

2.2. Povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov - § 35

- všeobecné povinnosti pri prevádzkovaní malých zdrojov,
- povinnosť podrobiť sa kontrole malého spaľovacieho zariadenia.

Podľa § 35 ods. 1 zákona je prevádzkovateľ malého zdroja je povinný

Písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	uvádzať do prevádzky a prevádzkovať malý zdroj v súlade s dokumentáciou a podmienkami určenými obcou	Prevádzkovanie trvalo	
b)	dodržiavať technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre malé zdroje ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	Prevádzkovanie trvalo	
c)	dodržiavať podmienky, obmedzenia a zákazy na vymedzenom území, určené všeobecne záväzným nariadením obce podľa § 10 ods. 4	Prevádzkovanie trvalo	
d)	spaľovať len palivá určené v povolení, ktoré spĺňajú požiadavky na kvalitu palív ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. l); ak požiadavky na palivo nie sú určené ani ustanovené, je povinný spaľovať len palivá uvedené v dokumentácii zariadenia	Prevádzkovanie trvalo	
e)	neprekročiť tmavosť dymu ustanovenú vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	Prevádzkovanie trvalo	
f)	podrobiť sa kontrole malého spaľovacieho zariadenia na tuhé palivo a kvapalné palivo v súlade s § 51	Kontrola	SIŽP, Poverená osoba
g)	vykonať opatrenia na nápravu uložené obcou alebo inšpekciou	Podľa rozhodnutia	Obec, SIŽP
h)	vypracovať na základe vyzvania obce plán riadenia zápachu alebo plán riadenia prašnosti podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. f) a predložiť ho na schválenie	Podľa požiadavky	Obec
i)	umožniť osobám vykonávajúcim dozor alebo nimi povereným osobám prístup k malému zdroju na účel jeho kontroly, predkladať im potrebné podklady a plniť ostatné povinnosti podľa § 49	Kontrola	Obec, SIŽP, Poverená osoba
j)	podrobiť sa preskúmaniu podmienok a požiadaviek určených na prevádzku stacionárneho zdroja podľa § 27 ods. 15 a predkladať obci potrebné podklady	Podľa požiadavky	Obec
k)	viest' prevádzkovú evidenciu o malom zdroji a na požiadanie poskytovať údaje ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h) a ďalšie údaje potrebné na zistenie emisií obci alebo ňou poverenej osobe	Trvalo	Obec, Poverená osoba
l)	oznámiť obci zmenu prevádzkovateľa zdroja alebo jeho časti a zánik zdroja do 30 dní odo dňa ich uskutočnenia	Ustanovená lehota	Obec

m)	ak ide o aplikáciu a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu podľa osobitného predpisu, ⁶⁸) elektronicky oznámiť okolitým obciam predbežný harmonogram vykonávania činnosti najneskôr jeden deň pred prvým výkonom tejto činnosti v súlade s vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	Ustanovená lehota	Obec
----	---	-------------------	------

Povinnosti podľa § 35 ods. 1 písm. h) až m) zákona sa vzťahujú **len na právnickú osobu a na fyzickú osobu – podnikateľa.**

2.3. Požiadavky na malé zdroje

Technické požiadavky a podmienky prevádzkovania malých zdrojov

Na malé zdroje sa podľa § 7 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. vzťahujú:

- všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania ustanovené v prílohe č. 3 časti II. pre stacionárne zdroje emitujúce TZL, organické plyny a pary a perzistentné organické polutanty (POP's) v primeranom rozsahu,
- špecifické technické požiadavky a špecifické podmienky prevádzkovania pre
  - zdroje podľa prílohy č. 4 až 7 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. - v primeranom rozsahu,
  - malé spaľovacie zariadenia - podľa prílohy č. 4 časť VI vyhlášky č. 248/2023 Z. z.,
  - zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá - podľa prílohy č. 6 časť IV vyhlášky č. 248/2023 Z. z. body: 4.3 (nanášanie náterov), 5.3 (autoopravárenstvo) a 14.2 písm. a) (impregnácia dreva).

Malé spaľovacie zariadenie

- každá spaľovacia jednotka s MTP < 0,3 MW je samostatným spaľovacím zariadením a nespočítava sa s ostatnými spaľovacími jednotkami,
- platia pre ňu požiadavky prílohy č. 4 časť VI vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre malé spaľovacie zariadenia s MTP < 0,3 MW

- spaľovacie zariadenia musia zodpovedať požiadavkám technických noriem, ktoré sa na dané zariadenia vzťahujú,
- **spaľovanie uhlia:** možno spaľovať len uhlie s obmedzeným obsahom síry podľa vyhl. č. 251/2023,
- **spaľovanie biomasy:** možno spaľovať len čisté nekontaminované prírodné drevo mechanicky upravené podľa požiadaviek výrobcu kotla, napríklad kusové drevo, brikety, štiepky, pelety alebo inú prírodnú biomasu upravenú na palivo podľa požiadaviek výrobcu kotla, napríklad slama, trstina; vlhkosť spaľovaných materiálov nesmie prevýšiť 25%,
- Poznámka: vlhkosť biomasy do 25% znamená sušenie biomasy cca 2 roky.
- **spaľovanie kvapalných palív:** možno spaľovať kvapalné palivo, spĺňajúce požiadavky na kvalitu palív podľa vyhlášky č. 251/2023 Z. z.,
- **spaľovanie druhotných palív** v malých spaľovacích zariadeniach je zakázané podľa § 32 písm. c) zákona,
- Poznámka: druhotné palivo je palivo vyrobené z odpadu, ktorý dosiahol stav konca odpadu, a ďalej sa nepovažuje za odpad, ale za výrobok, ak spĺňa požiadavky podľa vyhlášky č. 251/2023 Z. z.
- Emisné limity sú vyjadrené ako tmavosť dymu. Vyššia tmavosť dymu je povolená:
  - pri rozkurovaní - najviac 3 hodiny,
  - pri odstavovaní - najviac 30 minút.

Vedenie prevádzkovej evidencii o MZ podľa § 35 ods. 1 písm. k) zákona sa vzťahuje na PO a FO – P. Evidujú sa údaje uvedené **v primeranom rozsahu** podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 254/2023 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia.

2.4. Povinnosti prevádzkovateľov vybraných osobitných činností - § 36

- oznamovať vykonávanie vybraných osobitných činností,
- dodržiavať ustanovené technické požiadavky a podmienky prevádzkovania,
- viesť evidenciu,
- umožniť výkon kontroly.

Podľa § 36 ods. 1 zákona je prevádzkovateľ vykonávajúci vybranú osobitnú činnosť povinný

Písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	oznámiť obci 14 dní vopred vykonávanie vybranej osobitnej činnosti v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f); ak ide o aplikáciu a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu podľa osobitného predpisu, ⁶⁸) osobitnú činnosť elektronicky oznámiť okolitým obciam predbežný harmonogram vykonávania tejto činnosti najneskôr jeden deň pred prvým výkonom	Ustanovené lehoty	Obec
b)	dodržiavať technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre malé zdroje ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	Prevádzkovanie trvalo	
c)	dodržiavať podmienky, obmedzenia a zákazy na vymedzenom území, určené všeobecne záväzným nariadením obce podľa § 10 ods. 4	Prevádzkovanie trvalo	
d)	viesť prevádzkovú evidenciu o vykonávanej vybranej osobitnej činnosti v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h); na požiadanie poskytovať obci tieto údaje a ďalšie údaje, potrebné pre emisné inventúry alebo modelovanie kvality ovzdušia	Trvalo	Obci na požiadanie
e)	vypracovať na základe vyzvania obce plán riadenia zápachu alebo plán riadenia prašnosti podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. f) a predložiť ho na schválenie	Podľa požiadavky	Obci na vyzvanie
f)	umožniť prístup osobám vykonávajúcim dozor alebo nimi povereným osobám k miestu výkonu osobitnej činnosti na účely jej kontroly a predkladať im potrebné podklady	Kontrola	Obec, SIŽP, Poverená osoba

Uvedené povinnosti sa vzťahujú **len na právnickú osobu a na fyzickú osobu – podnikateľa**.

Právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, ktoré vykonávajú vybrané osobitné činnosti sú povinné **plniť povinnosti** podľa § 36 ods. 1 zákona po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa ustanovenia podmienok pre danú vybranú osobitnú činnosť vo vyhláške č. 248/2023 Z. z., tzn. pre vybrané osobitné činnosti (Zoznam vybraných osobitných činností – príloha č. 1 časť III. vyhlášky č. 248/2023 Z. z.) sa požiadavky uplatňujú od 1. januára 2024.

2.5. Požiadavky na vybrané osobitné činnosti

Požiadavky a podmienky vykonávania vybraných osobitných činností sú uvedené v prílohe č. 8 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. Uvedené požiadavky a podmienky sa uplatňujú na samostatne vykonávané činnosti a aj na činnosti, ktoré sú súčasťou veľkého zdroja, stredného zdroja alebo malého zdroja, ak špecifické požiadavky týkajúce sa vybranej osobitnej činnosti nie sú určené v prílohe č. 7 vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Rozsah oznámenia o vykonávaní vybranej osobitnej činnosti je uvedený v II. časti prílohy č. 8 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. a harmonogram aplikácie a zapracovania hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu do pôdy je uvedený v III. časti prílohy č. 8 vyhlášky č. 248/2023 Z. z..

Vedenie prevádzkovej evidencie prevádzkovateľom

Evidencia vybraných osobitných činností podľa § 36 ods. 1 písm. d) zákona sa vedie v rozsahu podľa prílohy č. 8 vyhlášky 248/2023 Z. z.

3. Požiadavky na zabezpečenie rozptylu emisií

3.1. Základné pojmy

Odpadové plyny – emisie odvádzané riadeným odvodom tzn. komínom alebo výduchom.

Fugitívne emisie – emisie uvoľňované do ovzdušia z plošným zdrojov, neriadene, napr. oknami, vzduchotechnikou a pod.

Komín - objekt, ktorý obsahuje jeden prieduch alebo viac samostatných prieduchov na vypúšťanie odpadových plynov do ovzdušia.

Požiadavky na rozptyl sú ustanovené v **prílohe č. 9** vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

3.2. Všeobecné požiadavky na zabezpečenie rozptylu

Odpadové plyny treba odvádzat':

- tak, aby bol umožnený ich nerušený transport voľným prúdením s cieľom zabezpečiť taký rozptyl emitovaných ZL, aby neboli prekročené ich prípustné koncentrácie v ovzduší,
- prednostne riadeným odvodom, fugitívne emisie obmedzovať,
- do ovzdušia čo najmenším počtom komínov alebo výduchov.

Požiadavky na zabezpečenie rozptylu emisií znečisťujúcich látok vyjadrené ako výška komína alebo výduchu sa uvedú v povolení (pre zdroje povolené podľa prechádzajúcej právnej úpravy sú požiadavky na rozptyl uvedené - v súhlase).

Výška, v ktorej sa vypúšťajú odpadové plyny do ovzdušia, musí byť určená tak, aby bola **zabezpečená ochrana zdravia a ochrana životného prostredia**.

Požiadavky na výšku komína sa **nevzťahujú** na výduchy vzduchotechniky slúžiacej na výmenu vzduchu v pracovných priestoroch, výduchy klimatizácie a na odvody emisií z bezpečnostných poistných ventilov. Dostatočný rozptyl aj v týchto prípadoch musí byť zabezpečený.

Fugitívne emisie treba čo najviac obmedzovať (napr. zakapotovať plochu). Ak je to technicky a ekonomicky dostupné, treba ich odvádzat' riadeným odvodom.

3.3. Najnižšia výška komína alebo výduchu

- sa určuje na základe **hmotnostného toku a koeficientu podľa charakteru znečisťujúcej látky**, prípadne podľa informácií zverejnených na webovom sídle ministerstva,¹⁾
- musí byť najmenej:
  - 4 m nad terénom v prípade plyných palív,
  - **6 m nad terénom v prípade tuhých a kvapalných palív (nová požiadavka!)**, požiadavka na určenie výšky komína podľa hmotnostného toku tým nie je dotknutá,
- sa neuplatňuje sa pre záhradné chatky, záhradné krby, maringotky, dieselagregáty na núdzovú prevádzku s MTP $\leq 1\text{MW}$ v priemyselných areáloch, malé zdroje na núdzovú prevádzku a malé prenosné stacionárne zdroje, ak sú splnené všeobecné požiadavky na rozptyl emisií,
- ak sa jedným komínom alebo výduchom vypúšťa viac znečisťujúcich látok, výška komína alebo výduchu sa určí podľa najväčšej z výšok vypočítaných pre jednotlivé znečisťujúce látky.

3.4. Poloha ústia komína alebo výduchu a ich prevýšenie nad strechu

Polohu ústia komína alebo výduchu ak ide o zariadenia na spaľovanie palív s tepelným príkonom do 300 kW je potrebné riešiť podľa technickej normy STN EN 15287 – 1 + A1 komíny. Navrhovanie, montáž a prevádzkovanie komínov. Časť 1 komíny pre otvorené spotrebiče palív.

Prevýšenie nad strechu sa určí podľa menovitého tepelného príkonu spaľovacieho zariadenia.

Úprava výšky komína podľa korekcie na okolitú zástavbu - ak je stacionárny zdroj situovaný v zástavbe + ak okolité komíny alebo výduchy vypúšťajú rovnakú znečisťujúcu látku.

Zariadenia na spaľovanie zemného plynu na priame vykurovanie s prirodzeným odvodom spalín a bez núteného prívodu spaľovacieho vzduchu s tepelným príkonom $< 12\text{ kW}$ môžu mať za osobitných podmienok zverejnených vo Vestníku MŽP SR vyústenie výduchu na vonkajšiu stenu budovy.

Ak ide o budovy, pre ktoré bolo vydané stavebné povolenie do 31. decembra 2003 a nemali riešený odvod spalín nad strechu budovy a pri rekonštrukcii nemožno zo stavebno-technických alebo požiaro-bezpečnostných dôvodov riešiť odvod spalín nad strechu, spaliny zo zariadenia na spaľovanie zemného plynu a skvapalnených uhľovodíkových plynov s tepelným príkonom do 35 kW sa môžu odvádzať na vonkajšej stene budovy, za osobitných podmienok zverejnených podľa informácií zverejnených na webovom sídle ministerstva¹⁾.

4. Umiesťovanie zdrojov znečisťovania ovzdušia

Všeobecné zásady umiesťovania zdrojov znečisťovania ovzdušia sú ustanovené v prílohe č. 10 časti I. k vyhláške č. 248/2023 Z. z.

Umiesťovanie zdrojov znečisťovania ovzdušia je limitované faktormi:

1. druhom výroby, používaných technológií a výrobných kapacít,
2. spôsobom obmedzenia znečisťovania ovzdušia,
3. spôsobom ochrany citlivého receptora pred znečistením ovzdušia,
4. charakterom lokality.

Odporúčané odstupové vzdialenosti zdrojov znečisťovania ovzdušia od obytných zón sú ustanovené pre novobudované zdroje v prílohe č. 10 časti II. vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

---

¹⁾ <https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/zdroje-znečisťovania-ovzdušia/poziadavky-rozptyl-emisii/>

Pri **územnom plánovaní** je potrebné zohľadniť odporúčané odstupové vzdialenosti nielen pri umiestňovaní zdrojov, ale aj **recipročne pri umiestňovaní obytných zón** a sociálnej infraštruktúry od existujúcich stacionárnych zdrojov.

Zásady uplatňovania odstupových vzdialeností sú uvedené v prílohe č. 10 časti III vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Pri umiestňovaní malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – rodinných domov s vykurovacím telesom je obzvlášť dôležité zobrať do úvahy okolitú zástavbu. Napríklad nie je vhodné situovať komín do blízkosti okien iných budov. Nesprávne umiestnenie komína rodinného domu, bez ohľadu na kvalitu spaľovaného paliva je často príčinou susedských sporov, ktoré sú v mnohých prípadoch až neriešiteľné.

V tejto súvislosti je žiaduce posúdenie splnenia ustanovených požiadaviek na zabezpečenie rozptylu na základe pokročilých modelov na výpočet rozptylu alebo podľa informácií zverejnených na webovom sídle ministerstva.¹⁾

5. Zápach a prašnosť

Definícia zápachu - § 2 ods. 1 písm. j) zákona

- obťažujúci pachový vnem, ktorý spôsobujú pachové znečisťujúce látky alebo ich zmes.

Plán riadenia zápachu a plán riadenia prašnosti

- sa vypracúva na základe vyzvania povolujujúceho orgánu (obce), ak sa predpokladá alebo ak dochádza k obťažovaniu zápachom alebo prašnosťou (týka sa všetkých zdrojov vrátane osobitnej činnosti),
- požiadavky na vypracovanie plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti sú uvedené v prílohe č. 11 vyhlášky č. 248/2023 Z. z.,
- je súčasťou dokumentácie zdroja,
- predkladá sa na schválenie – súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. i) zákona,
- povolujujúci orgán môže na základe zmien na zdroji, výsledkov z vykonaného dozoru alebo podnetu inšpekcie časovo obmedziť platnosť vydaného plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti a požiadať o jeho aktualizáciu do určeného termínu, a ak je to potrebné, treba prijať ďalšie opatrenia na obmedzenie zápachu alebo prašnosti.

Podľa § 27 ods. 12 zákona obec **preskúma povolenie zdroja**, ktorý spôsobuje nadmerné znečistenie ovzdušia v danej lokalite alebo **obťažuje intenzívnym zápachom**.